

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра протидії кіберзлочинності, факультет № 4

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «ІНФОРМАЦІЙНО - КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В НАУКОВІЙ ТА ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»
обов'язкових компонент освітньо-наукової програми третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти

081 «Право» (Law)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 4
Протокол від 20.09.2023 № 10

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4
Харківського національного університету внутрішніх справ (протокол від
18.09.2023 № 21)

Розробник:

Доцент кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4, к.п.н., доцент
Колісник Т.П.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри інформаційних управляючих систем ХНУРЕ, д.т.н.,
професор Петров К.Е.
2. Професор кафедри кібербезпеки та DATA-технологій факультету № 6
ХНУВС, д.т.н., професор Можаяв О.О.

- технологію, дидактичну систему, методи та засоби дистанційного навчання;
- принципи використання сучасних інформаційних технологій та інформаційних систем у навчальному процесі;
- можливості сучасних інструментальних засобів автоматизації документообігу;
- сучасні інформаційні технології автоматизації юридичної діяльності;
- призначення сучасних інформаційно-правових систем;
- основи використання хмарних технологій;

вміти:

- використовувати інформаційно-пошукові правові системи;
- використовувати сучасні засоби створення та опрацювання складних юридичних документів;
- використовувати хмарні технології Google;
- вибирати раціональні варіанти рішень при проектуванні навчальних курсів;
- створювати навчальні курси за допомогою сучасних інструментальних засобів;
- використовувати сучасні засоби телекомунікації;
- самостійно освоювати новітні інформаційні технології.

Інтегральна компетентність	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі держави і права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.
	ЗК 12. Здатність працювати в міжнародних наукових проектах.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Основні поняття інформаційних технологій»

Розвиток інформаційних технологій. Категорії користувачів АІС. Поняття «інформаційні технології». Класифікація інформаційних технологій. Основні тенденції розвитку інформаційних технологій.

ТЕМА № 2. «Основи хмарних технологій»

Основи хмарних технологій (Cloud computing). Види хмарних обчислень. Достоїнства хмарних обчислень. Перешкоди розвитку хмарних технологій. Основні властивості хмарної моделі. Моделі розгортання.

ТЕМА № 3. «Основи електронного документообігу»

Автоматизація офісної діяльності. Засоби автоматизації офісної діяльності: текстові редактори для підготовки і коригування документів, процесори електронних таблиць, програми генерації запитів за зразком з різних БД, мережні планувальники для призначення робочих зустрічей і нарад, засоби розробки і

Тема № 1. Основні поняття інформаційних технологій	16	4			4	8	
Тема № 2. Основи хмарних технологій	18	4			6	8	
Тема № 3. Основи електронного документообігу	24	4			12	8	
Тема № 4. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	14	4			2	8	
Тема № 5. Інформаційно-комунікаційні технології в суспільстві	12	4				8	
Тема № 6. Загрози сучасного інформаційного суспільства	6	2				4	
Всього за семестр № 2:	90	22			24	44	Екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Основні поняття інформаційних технологій		
	1. Поняття інформації. Основні види інформації за змістом (ЗУ «Про Інформацію»).	1-8, 11, 16, 18, 22, 25, 26, 29
	2. Властивості інформації	
	3. Основні види інформаційної діяльності (ЗУ «Про інформацію» ст..9)	
	4. Види інформації, що використовуються в органах Національної поліції	
	5. Види інформації за порядком доступу (ЗУ «Про інформацію» ст..20)	
Тема № 2. Основи хмарних технологій		
	1 Хмарні технології Microsoft.	4, 17, 27
	2. Хмарні сервіси Apple.	
	3. Хмарні сервіси Amazon	
Тема № 3. Основи електронного документообігу		
	1. Призначення та класифікація програмного забезпечення персонального комп'ютера.	4, 5, 10, 12, 13, 16, 20, 23-27
	2. Призначення та загальна характеристика редактора документів WORD.	
	5. Принципи захисту шаблону документу. Основні типи полів.	

	6. Порядок створення серійного документу. 7. Порядок збереження та друку серійного документу. 8. Поняття макросу, типи макросів. 10. Структура табличного документу. Загальна характеристика табличних редакторів. 11. Табличний процесор MS Excel. Загальна характеристика та робота з меню. 19. Поняття криптографії. 20. Поняття шифрування та дешифрування. 21. Поняття ключа шифрування. 22. Поняття крипостійкості. 23. Вимоги до криптографічних систем. 24. Криптографічні методи.	
	Тема № 4. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	
	1. Дидактичні інформаційні системи. 2. Основні види електронних освітніх ресурсів 3. Засоби представлення навчальної інформації при розробці комп'ютерних навчальних курсів	16, 27, 28, 30, 32-34,
	Тема № 5. Інформаційно-комунікаційні технології в суспільстві	
	1. Системи та учасники електронної комерції 2. Переваги та характерні риси електронної комерції. 3. Поняття Internet-магазину та особливості його функціонування 4. Організація продажу товарів через internet-аукціони 5. Організація оптового продажу товарів та послуг через електронні торговельні майданчики	14, 15, 21
	Тема № 6. Загрози сучасного інформаційного суспільства	
	1. Методи криптографічного захисту 2. Топ-10 антивірусних програм 3. Загальні рекомендації щодо забезпечення інформаційної безпеки під час роботи в мережі «інтернет»	

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено освітньо-науковою програмою.

6. Методи навчання

За темами навчальної дисципліни передбачається використання таких методів навчання:

- викладання матеріалу під час лекційних занять з використанням мультимедіа;
- формування професійних вмінь і навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій під час лабораторних занять;
- формування навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку та аналізу інформації під час самостійної роботи.

7. Перелік питань, що виносяться на екзамен

1. Роль і місце інформаційних систем та інформаційних технологій в юридичній діяльності.
2. Концепція інформатизації в Україні.
3. Поняття правової інформатизації. Визначення правової задачі та її характеристика з точки зору автоматизації.
4. Поняття та етапи розвитку інформаційних технологій.
5. Основні етапи розвитку інформаційних систем.
6. Види забезпечення юридичних інформаційних систем
7. Класифікація інформаційних систем.
8. Компоненти ІС. Категорії користувачів ІС.
9. Поняття корпоративної інформаційної системи.
10. Тенденції розвитку сучасних інформаційних технологій.
11. Поняття інформації. Поняття правової інформації та її види.
12. Правовий режим доступу до інформації.
13. Поняття і структура інформаційного забезпечення юридичної інформаційної системи.
14. Поняття хмарних технологій. Види хмарних обчислень.
15. Інфраструктура як сервіс (IaaS) .
16. Платформа як сервіс (PaaS).
17. Програмне забезпечення як сервіс (SaaS).
18. Варіанти розгортання хмарних систем.
19. Достоїнства хмарних обчислень. Перешкоди розвитку хмарних технологій.
20. Хмарні продукти провідних фірм.
21. Хмарні технології Google Docs. Хмарні сервіси. Робота з Google Docs
22. Основні поняття електронного документообігу.
23. Класифікація систем управління документами.
24. Автоматизовані системи контролю виконання документів.
25. Електронні архіви.
26. Системи організації групової роботи.
27. Системи автоматизації ділових процесів.

28. Основні поняття сфери електронного документообігу. Електронний документ. Ознаки, Правовий статус.
29. Технологія електронного документообігу.
30. Системи автоматизації ділових процесів.
31. Електронний підпис. Основні поняття.
32. Ключі. Криптографічне перетворення.
33. Накладання електронного підпису. Перевірка електронного підпису.
34. Зміст дистанційного навчання. Форми, методи та засоби дистанційного навчання. Різні підходи до визначення дистанційного навчання.
35. Сучасні інформаційні засоби навчання. Засоби навчання на базі нових інформаційних технологій.
36. Використання сучасних дидактичних ІС у рамках традиційних форм навчання.
37. Захист авторських прав при дистанційному навчанні.
38. Аналіз варіантів організації дистанційного навчання.
39. Інформаційне забезпечення дистанційної освіти.
40. Апаратне та телекомунікаційне забезпечення дистанційної освіти.
41. Створення дистанційних курсів (навчального контенту).
42. Використання сучасних засобів представлення навчального матеріалу. Текст. Колір. Комп'ютерна графіка. Мультимедіа. Відео. Анімація. Веб-сторінки: вибір концепції, довжина, компоновка.
43. Інтерактивність у навчальних курсах.
44. Сутність, системи та учасники електронної комерції.
45. Цифрові сертифікати.
46. Категорії ЕК. В2В.
47. Держава як учасник електронної комерції.
48. Електронна взаємодія з громадянами (G2C, C2G).
49. Впровадження нових форм організації державної діяльності.
50. Штучний інтелект. Основні поняття. Основні напрямки досліджень. Експертні системи

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачем знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів); контрольні роботи (виконання тестів). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100- бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2) * 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (роботу на практичних заняттях, виконання самостійних завдань) та підсумкового контролю.

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79			
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			

60-64		Е	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна література з навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
3. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр>
5. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/page>
6. Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ МВС України від 03.08.2017 № 676 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>

7. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів : постанова КМУ від 14.11.2018 № 1024 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF>
8. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
9. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: Наказ Офіс Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>
10. Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України: Наказ Офіс Генерального прокурора, Міністерство внутрішніх справ України від 22.11.21 №371/846. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0115900-12#Text>

Навчальна література

11. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. / Г. Г. Швачич та ін. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.
12. Трофименко О. Г., Прокоп Ю. В., Логінова Н. І., Чанишев Р. І. Офісні технології: навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2019. 207 с.
13. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ: ЦУЛ, 2018. 240 с.
14. Трофименко О. Г. Сучасні інформаційні та комунікаційні системи і технології: навч. посіб. Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", каф. інформ. технологій. Одеса: Фенікс, 2016. 142 с.
15. Гірінова Л. В., Сибірякова І. Г. Інформаційні системи та технології. Частина 1. Технічне та програмне забезпечення інформаційних технологій та систем: навч. посібк. Харків: Monograf, 2016. 121 с.
16. Методи та системи штучного інтелекту: навч. посіб. / укл. Д. В. Лубко, С. В. Шаров. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 264 с.
17. Вараксіна Н. Сучасні системи керування бібліографією – інструмент для наукових досліджень. / Наталія Вараксіна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Вип. 51. 2019. С. 213-224.
18. Колісник Т. П., Сезонова І. К. Комп'ютерне діловодство для правоохоронців : навч. посіб. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : НікаНова, 2015. 180 с.
19. Литвинова С. Г., Спірін О. М., Анікіна Л. П. Хмарні сервіси Office 365: навч. посіб. Київ: Компрінт, 2015. 170 с.

20. Інформаційні технології у правоохоронній діяльності. Частина 1: Високотехнологічні тренди у правоохоронній сфері зарубіжних країн: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т внутр. справ; [В. М. Струков, Д. В. Узлов, Ю. В. Гнусов та ін.]; за заг. ред. канд. техн. наук, доц. В. М. Струкова. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 276 с.
21. Кормич Б. А., Федотов О. П., Аверочкіна Т. В. Правове регулювання інформаційної діяльності: навчально-методичний. Одеська юридична академія. 2018. 150 с.
22. Косиченко О. О., Махницький О. В. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: навч. посіб. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 208 с.
23. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Тебенко В. М. Електронна комерція: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 225 с.
24. Розвиток теоретичних основ інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України / В. Ю. Биков та ін. ; наук. ред.: В. Ю. Биков, С. Г. Литвинова, В. І. Луговий. Нац. акад. пед. наук України. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 213 с.
25. Косиченко О. О., Махницький О. В. Захист службової інформації під час використання електронної Web-пошти на основі асиметричного шифрування з відкритим ключем за допомогою програми Mailvelope. Методичні рекомендації. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2018. 36 с.
26. Трофименко О. Г., Буката Л. М. СУБД ACCESS створення та опрацювання баз даних: Методичні вказівки до лабораторних, практичних занять та самостійної роботи студентів. Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова. Одеса: Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова. 2016. 96 с.
27. Нелюбов В. О., Куруца О. С. Основи інформатики. Microsoft Word 2016: електронний навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ УжНУ, 2018. 96 с.

Допоміжна

28. Форкун Ю. В. Інформатика: навч. посіб. Львів: Видавництво «Новий світ – 2000», 2018. 464 с.
29. Бродський Ю. Б., Молодецька К. В., Борисюк О. Б., Гринчук І. Ю. Комп'ютери та комп'ютерні технології: навч. посіб. Житомир: Вид-во «Житомирський національний агроекологічний університет», 2016. 186 с.
30. Биков В. Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України / В. Ю. Биков // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології: кол. монографія / В. Ю. Биков, О. О. Гриценчук, Ю. О. Жук та ін. / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. Київ: Атіка, 2015. С. 77–140.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

31. Верховна Рада України: офіційний портал. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
32. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
33. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України» (НАУ): сайт. URL: <http://www.nau.ua>
34. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського: сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
35. Державна науково-технічна бібліотека України (Київ): сайт. URL: <http://www.gntb.n-t.org/>
36. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка: сайт. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
37. Правова інформаційно-пошукова система ЛІГА-ЗАКОН: сайт. URL: <http://www.ligazakon.ua/>
38. Національна поліція України: офіційний сайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/>
39. Міністерство внутрішніх справ України: офіційний сайт. URL: <https://www.mvs.gov.ua/>
40. Патрульна поліція України: офіційний сайт. URL: <http://patrol.police.gov.ua/ua/>
41. Офіс Генерального прокурора України: офіційний сайт. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>
42. Міністерство Юстиції: офіційний сайт. URL: <https://minjust.gov.ua/>
43. Державне підприємство «Національні інформаційні системи»: офіційний сайт. URL: <https://nais.gov.ua/>